

Pealkiri Infoleht: 2017 II voo... **projektid kinnitatud, muudatused maksetaotluse esitamisel, võtame kokku 2017 I voo... jm.**

Saatja Piiriveere Liider

Saaja MT

Kuupäev E 17:16

Piiriveere Liider infoleht Jaanuar 2018

Hea infolehe lugeja!

Hoogsalt käima läinud uus aasta paneb mõtlema, et aeg kulgeb justkui valguskiirusel. Pärast eelmise infolehe ilmumist on nii paljust toimunust kirjutada, et polegi võimalik kogu materjali infolehte mahutada.

Millest tuleb selles infolehes juttu? Anname ülevaate 2017. a II taotlusvoo tegevusgrupi kinnituse saanud projektitaotlustest. Sõna saab hindamiskomisjoni esimees Ragner Lõbu, kes jagab hüva nõu taotlejatele. Seoses 03.11.2017 kehtima hakanud LEADER määruse uue redaktsiooniga teeme lühikese kokkuvõtte muudatustest maksetaotluse esitamisel, anname ülevaate uuel perioodil ellu viidud projektidest, novembrikuisest VI Peipsimaa Arengufoorumist ning uurime, mis peitub National Geographic'u kollaste akende taga.

Head lugemist!

KOOSOLEKUD, SEMINARID, ÕPPEPÄEVAD. MIDA RÄÄGITI, MIDA OTSUSTATI?

- **13. septembril** toimus Räpina Aianduskoolis MTÜ Piiriveere Liideri **strateegiarühma seminar**, kus tehti ühingu juhatusele ettepanek vähendada ettevõtluse arendamise meetme (meede 2) hindamiskriteeriumi 4 (jätkusuutlikkus) osakaalu 5% ning suurendada kriteeriumi 5 (uenduslikkus) 5%, et anda rohkem võimalusi uutele, algajatele ettevõtetele ning uuenduslikele projektidele. Samuti tehti ettepanek hindamiskriteeriumi 5 (uenduslikkus) hinnata edaspidi maksimaalsete hindepunktidega PVL piirkonna mõistes, jättes Eesti tasandi välja. Seminari modereeris Urmas Peegel.

- **19. septembril** toimus Mikitamäe vallamajas **PVL juhatuse koosolek**, kus kiideti heaks PVL 2018. a tegevuskava, eelarve ja rakenduskava esitamiseks PVL üldkoosolekule kinnitamiseks.

Fotod: PVL strateegiarühma seminar Rāpinas (13.09), juhatuse koosolek Mikitamāel

- **22.-28. septembril** osales Peipsimaa Koostööfoorumi meeskond **õppekäigul Sardiinias**, kus tutvuti piirkonna kohaliku toidu- ja põllumajandus-, kalastus- ja vesiviljeluse ettevõtetega. Õppekäik, mille eesmärk oli kasvatada arusaama regionaalsest koostööst ja suuremast tervikpildist, viidi läbi LEADER koostööprojekti „Peipsimaa ühisturundus“ raames. Kokkuvõtet õppekäigust saab lugeda [siin](#) (lehe lõpus).

- **29. septembril** toimus Taarka Tarõs PVL **meetmenõustajate ja hindamiskomisjoni õppepäev**. Fookuses oli hindamiskriteeriumite ja strateegia ühtne tõlgendamine - ühiselt vaadati üle sügisvooruks PVL taotlusdokumentides tehtud muudatused ja rühmatööna viidi läbi näidisprojektide hindamine. Õppepäeva modereeris Kaisa Tammoja.

Fotod: Peipsimaa Koostööfoorumi meeskond õppekäigul Sardiinias (22.-28.09), hindamiskomisjoni ja meetmenõustajate õppepäev Obinitsas (29.09).

- **29. septembril** pärast meetmenõustajate ja hindamiskomisjoni õppepäeva toimus Obinitsa külakeskuses **PVL üldkoosolek**, kus kinnitati PVL 2018. a tegevuskava, eelarve ja rakenduskava. Üldkoosolek kinnitas ka strateegia muutmise vastavalt juhatuse 09.08 otsusele lubada ühistegevuse arendamise meetmes (meede 3.1) investeeringu kuni 20% abikõlblikest kuludest. PVL esitab vastava muudatuse Maaeluministeriumile kinnitamiseks prognoositult veebruarikuus.

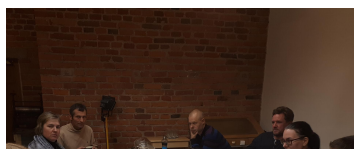
- **03. novembril** toimus Rāpina vallamajas **PVL juhatuse koosolek**, kus kinnitati PVL uuendatud hankekord. Hankekorra uuendamise vajadus tulenes riigihangete seaduse uuest redaktsioonist.

Fotod: üldkoosolek Obinitsas (29.09), juhatuse koosolek Rāpinas (03.11).

- **12. novembril** toimus PVL 2017. a II taotlusvooru **hindamiskomisjoni paikvaatlus ja ärakuulamine**, kus oli esmakordselt antud kõikidele taotlejatele võimalus tutvustada oma projektitaotlust ja vastata hindamiskomisjoni liikmete küsimustele. Paikvaatlusel tutvuti 8 taotleja projektitaotlusega taotleja juures kohapeal. Paikvaatlusele järgnenud ärakuulamisest Rāpina loomemajas soovis osa võtta 23 taotlejat. Seega koguni 91% hindamisele edastatud projektitaotluste puhul said hindamiskomisjoni liikmed otse taotlejaga suhelda.

- **30. novembril** toimus Rāpina vallamajas 2017. a II taotlusvooru **hindamiskomisjoni koosolek**, kus viidi läbi projektitaotluste hindamine ja paremusjärjestuse ettepaneku koostamine ühingu juhtimisorganitele (juhatuse, üldkoosolek).

Fotod: taotlejate ärakuulamine Räpinas (12.11), hindamiskomisjoni koosolek Räpinas (30.11).

- **11. detsembril** toimus Meremäe vallamajas **PVL juhatuse koosolek**, kus kooskõlastati PVL dokumendihalduskorra muudatused. Heaks kiideti järgmised muudatused esitamiseks üldkoosolekule kinnitamiseks: PVL strateegia üldmine hindamiskriteeriumite osas vastavalt strateegiarühma 13.09 esitatud ettepanekutele ning PVL põhikirja muutmine. Põhikirja muutmise vajadus tuleneb haldusterritoriaalse korralduse muutumisest ja LEADER määruse uuest redaktsioonist.

- **19. detsembril** toimus Orava kultuurimajas **PVL üldkoosolek**, kus kinnitati 2017. a II taotlusvoorust paremusjärjestuse ettepanekuga 18 projektitaotluse toetamine kogusummas 246,1 tuhat eurot. Lähemalt saab paremusjärjestuse ettepaneku kinnitamise kohta lugeda allpool. Samuti kinnitati 13.09 strateegiarühma poolt ja 11.12 juhatuse koosolekul kinnitatud muudatused strateegias. Koosolekul kinnitati tulenevalt haldusreformi eelsete valdade õigusjärgluse üleminekust uuteks PVL juhatuse liikmeteks kohalike omavalitsuste esindajatena Rõuge vallast Mailis Koger, Võru vallast Ester Valgemäe, Räpina vallast Enel Liin, Setomaa vallast Raul Kudre. Kuna PVL põhikirja muutmiseks ei olnud kvoorumit koos, siis lükati põhikirja muutmise kinnitamine järgmisele üldkoosolekule.

Järgmine PVL üldkoosolek toimub 01. veebruaril kell 16.00 Räpina loomemajas, mille päevakorraga saab tutvuda [siin](#). Pärast koosolekut (orienteeruvalt kell 16.30) toimub samas traditsiooniline PVL arenguseminar.

- **PVL elektroonilisel juhatuse koosolekul** kinnitati **09. jaanuaril** II taotlusvoorust parandustega paremusjärjestuse ettepanek ettevõtluse arendamise meetme (meede 2) osas.

- **18. jaanuaril** Räpina vallamajas toimunud **PVL juhatuse koosoleku** otsusega võeti vastu kaks uut ühingu liiget, kiideti heaks ühingu liikmete (välja arvatud KOV liige) liikmemaksu tõstmine uue tasumise tähtajaga esitamiseks üldkoosolekule kinnitamiseks.

Fotod: juhatuse koosolek Meremäel (11.12) ja Räpinas (18.01).

PIIRIVEERE LIIDERI 2017. AASTA II TAOTLUSVOORUS SAID TEGEVUSGRUPI KINNITUSE 18 PROJEKTITAOTLUST

Piiriveere Liider kinnitas 2017. aasta II taotlusvoorust paremusjärjestuse ettepanekuga toetada 18 projektitaotlust kogusummas 246 090,21 eurot arengustrateegia kõigi kolme meetme raames.

Fotod: PVL üldkoosolek Oraval (19.12).

19. detsembril 2017 kogunes Piiriveere Liideri üldkoosolek, et vastavalt hindamiskomisjoni ettepanekule projekti-taotlused kinnitada või kinnitamata jätta. 09. jaanuar 2018 juhatuse otsusega kinnitati ettevõtluse arendamise meetme (meede 2) osas parandustega paremus-järjestuse ettepanek. Kuna rakenduskava meetmete eelarve oli piiratud, said esitatud 34 projektitaotlusest toetuse 18 taotlust kogusummas 246 090,21 eurot.

2017. aasta II voo (29.09.-13.10.2017) projektitaotluste kokkuvõte								
Meede	Esitatud projektitaotlused					Tegevusgrupi kinnitatud		
	Esitatud taotluste arv (tk)	Neist hindamisele (tk)	Taotleja tüüp			Taotletud toetus (tuh eurot)	Kinnitatud taotluste arv (tk)	Kinnitatud toetus (tuh eurot)
			ÄÜ/ FIE	MTÜ/ SA	KOV			
M1 - Elukeskkonna arendamine	14	14	1	11	2	107,5	10	76
M2 - Ettevõtluse arendamine	19	19	19	-	-	439,9	7	152
M3 - Ühistegevuse ja koostöö arendamine	2	1	-	1	-	18,1	1	18,1
Kokku	35	34	20	12	2	565,5	18	246,1

Loe lähemalt siin

HINDAMISKOMISJONI ESIMEHE ÜLEVADE VOORUST JA NÕUANDED TAOTLEJATELE

Oleme palunud 2017. a II voo hindamiskomisjoni esimehel Ragner Löbul anda ülevaade lõppenud taotlusvoorst ja jagada kasulikke nõuandeid taotlejatele taotluse koostamisel. Ragner on olnud Räpina valla ettevõtjana Piiriveere Liideri hindamiskomisjoni liige ühingu asutamisest. 14-st toimunud taotlusvoorst on ta hindajana osa võtnud seitsmel korral.

Lühiülevaade 2017 II voo hindamisest

Esimest korda oli kõigil taotlejatel võimalus hindamiskomisjoni ees oma taotlust kaitsta. Hindamiskomisjoni tööd tegi see muudatus poole päeva võrra pikemaks, aga võimaldas taotlejal oma projekti põhjalikumalt tutvustada ning hindamiskomisjoni küsimustele vastata.

Üllatas, et peaaegu kõik taotlejad kasutasid seda võimalust, loobujaid oli vaid kaks. Suuremate investeeringuobjektidega ja piirkonna uute tegijatega käib komisjon ka kohapeal tutvumas - paikvaatlusel. Tihti annab see tegelik olukord ja küsimustele vastamine ülevaatlikuma ja selgema pildi taotleja võimekusest. Paikvaatlusel on taotleja võimalus põhjalikumalt oma projekti kaitsta-tutvustada. Seda võimalust tasuks läbimõeldumalt kasutada.

Nagu ikka oli kõige rohkem taotlusi ettevõtlusmeetmes ja ka selle meetme tase oli kõige kõrgem.

Viis väga tubli ja tugevat projekti, mis ületasid nõutud hindepunkti lävendi, jäid rahastamata, sest meetmes sai raha otsa. Ülejäänud kahes meetmes kokku jäi ca 250 000 eurot üle.

Ma olen seda teemat peale igat hindamisvoo tõi tatanud, sest sarnane seis on olnud kahe aasta jooksul kõigis taotlusvoorudes, kas meil ikka on mõistlikult meetmete vahel raha jagatud ja kas sinna meetmesse, kus konkurents suurem, peaks ka rohkem raha suunama?

Meetmes 1 (elukeskkonna arendamine) ja 3.1 (ühistegevuse arendamine) on vähe taotlejaid. Mida teha, et tõsta taotlejate arvu ja taotluste kvaliteeti?

Kutsun üles uusi (ja nii nagu meile on lubatud, võimekamaid) omavalitsusi korraldama taotlejatele õppepäevi: kuidas taotlust kirjutada, millist ideed ellu viia, millised on taotleja õigused ja kohustused jne.

Väga heaks eeskujuks oli u aasta tagasi Röpina valla poolt tehtud taotlejate koolitus, mis silmnähtavalt töi juurde uusi huvitavaid ideid ja taotlejaid, millest paljud said ka rahastuse. Tookordset õppepäeva viis läbi nõ meie oma Piiriveere mees Urmas Peegel, kes sellel aastal on olnud üks Piiriveere Liideri hindajate koolitajast.

Fotod: PVL hindamiskomisjoni esimees Ragner Lõbu, hindamiskomisjoni koosolek Röpinas (30.11).

Taotluste **probleemid ja soovitused** taotlejatele:

- Seltside ja MTÜ-de puhul tuleks rohkem lahti kirjutada nende igapäevane või -nädalane tegevus - mis on nende tegevuse eesmärgid, mõte, aktiivsete liikmete hulk, mida ühiselt tehakse, milliseid üritusi korraldatakse jne. Kui ainuke tegevus taotluse järgi on aeg-ajalt projekti kirjutamine mõne eseme ostmiseks või ehitustöö tegemiseks, siis tekkib taotluse hindajatel küsimus: kas sellist tegevust ikka peab ühisest rahakotist toetama. Tugev taotleja on pigem see, kellel on kindel siht ja pidev tegevus, vähem oluline on, kui palju on rahastustaotlusi esitatud.

- Ei ole mõtet taotlust kirjutada ülipikalt, olulised punktid kaovad jutuvahu sisse ära... On vähe usutav, et üks projekt suudab kõik piirkonna probleemid ära lahendada. Proovige olla võimalikult konkreetsed ja keskenduda olulisele. On ka mõned moesõnad (kohalik toit, koostöö), mille põhjendamatu kasutamine mõjub ebausaldusväärset.

- Väga oluline on taotluse jätkusuutlikkus. See peab olema kirjutatud selgelt ja realistlikult. Sama jutt käib ka ettevõtlusmeetme äriplaanide kohta. Me võime pakkuda igasugust teenust ja toota mida iganes, aga kui meil puuduvad ostjad-tarbijad, siis ei jää see ettevõtmine lihtsalt ellu. See voor oli üks taotleja suutnud kirja panna äriplaani, mida mina olen hindamiskomisjonis ammu oodanud. Taotleja oli teinud väga põhjaliku uuringu piirkonna ettevõtetest, kes tema poolt käivitavat teenust vajaksid. Oli välja toodud ka hind, millega teenust osutama hakatakse, ning see hind oli tõesti veidi soodsam kui kaugemates kohtades sama teenuse pakkujatel. Samas oli selle hinnaga äriplaanis näha, et ettevõtte suudab ka kasumit teenida. Tihti on masina soetamise või spetsiifilisema teenuse osutamise taotluse juures kõige nõrgemaks kohaks see, et ei suudeta arusaadavalt lahti kirjutada masina või teenuse vajadust piirkonnas. Äriplaanidest veel. Seekord oli ka selliseid korduvtaotlejaid, kes on saanud varem Piiriveere Liiderist raha ning lubanud pärast projekti elluviimist inimesi tööle võtta. Tegelikult on projekt ellu viidud, aga töökohti pole loodud? Nüüd järgmise projektiga lubatakse jälle...

Lõpetuseks

Suur tänu kõigile taotlejatele, kes piirkonna arengu ja eluspüsümise eest võitlevad.

Ragner Lõbu

Piiriveere Liideri hindamiskomisjoni esimees

MUUDATUSED SEOSSES LEADER MÄÄRUSE UUE REDAKTSIOONIGA

Alates 03.11.17 kehtib LEADER määruse uus redaktsioon, millega on reguleeritud haldusreformist tulenevad erisused ja põhimõtted. Muutunud on ka osad nõuded projektitaotluse esitamisel, projektitoetuse saaja kohustustes, projektitoetuse tegevuse

elluviimist ja investeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamisel jm olulises. Taotlusvoorud, mille projektitaotluste vastuvõtu tähtaja algus on 03.11.17 või hilisem, viiakse läbi ja edasine taotluste menetlemine, sh maksetaotluste esitamine toimub juba uues e-PRIA keskkonnas.

Taotlusvoorust, mille projektitaotluste vastuvõtu tähtaja algus oli varasem kui 03.11.17, projektitoetust taotlenud toetuse saajad esitavad maksetaotlused endiselt vanas e-PRIA-s. Ehk taotlejad, kes on esitanud projektitoetuse taotluse vanas e-PRIA-s, esitavad ka maksetaotluse vana e-PRIA kaudu.

Soovitame enne maksetaotluse esitamist tutvuda PRIA koostatud [korrektsele maksetaotlusele esitatavate nõuetega](#).

Loe edasi maksetaotluse esitamise kohta siin

VI PEIPSIMAA ARENGUFOORUM TOIMUS RÄPINAS

16. novembril 2017 võõrustati Räpina Aianduskoolis **VI Peipsimaa Arengufoorumil** „Peipsimaa - hoia hea endale!“ osavõtjaid. Konverentsipäeva esimeses pooles tehti ülevaade Peipsimaa külastatavusest ja arengutest ning arutleti, miks ollakse Peipsi piirkonda kiindunud. Konverentsi teises pooles jaguneti töögruppides, kus ühiselt kaardistati Peipsimaa 2018 piirid, anti sisendeid toidu-, kultuuri-, loodus- ja aktiivse puhkuse trükistesse ja Eesti Vabariik 100 tegevustesse.

VI Peipsimaa Arengufoorum viidi läbi LEADER tegevusgruppide - Piiriveere Liideri, Peipsi-Alutaguse Koostöökoja, Jõgevamaa Koostöökoja, Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu ja Tartumaa Arendusseltsi - koostööprojekti „Peipsimaa ühisturundus“ raames. Üritust korraldas Peipsimaa Turism ja Piiriveere Liider.

Ajalohes Koit 21.11.17 ilmunud ürituse artikli ja pildigaleriaga saab tutvuda [siin](#) (lehe lõpus).

Fotod: arutelu töögruppides ja grupitöö tulemuste ettekandmine foorumil.

VÕTAME KOKKU 2017 I TAOTLUSVOORU

2017. a I taotlusvoor oli avatud 27. veebruar – 15. märts. Projektitaotlusi sai esitada kõikidesse Piiriveere Liideri strateegia rakendamise meetmetesse. Õigeaegselt laekus 46 projektitaotlust, millest hindamisele läks 45 - üks projektitaotlus jäeti hindamata, kuna taotleja ei olnud tehnilises menetluses etteantud tähtjaks taotluse puudusi kõrvaldanud. Kuna rakenduskava meetmete eelarve oli piiratud, said hindamisele läinud 45 projektitaotlusest toetuse 23 taotlust kogusummas 232 818,56 eurot. Taotlejate seas oli kõrgeim erasektori aktiivsus (ligi 60% esitatud taotlustest), sellele järgnes kolmanda sektor taotlejad (ligi 33% taotlustest). Kohalikest omavalitsustelt laekus kokku 3 taotlust (ligi 7% taotlustest).

2017. a I taotlusvooru kõrgeima punktiskoori pälvis hindamiskomisjonilt MTÜ Leevakk projektitaotlus, millega soetatakse Leevaku külakeskusesse Saori kangasteljed, käsitöötarvikud ning käsitöötoa sisustus.

Elukeskkonna arendamise meetmest toetatakse 9 projekti. Näiteks toetatakse Meremäe Vallavalitsuse mänguväljaku rajamist ja külatähist paigaldamist, Vabadussport MTÜ kiikingu kiikede soetust, Misso Vallavalitsuse vabaajaveetmise koha loomist, Räpina Ühisgümnaasiumi Vilistlaskogu MTÜ õuesõppeklassi ehitust, Orava Kultuur MTÜ eakate päevakeskuse arendamist jt.

Ettevõtluse arendamise meetmest toetatakse 12 projekti. Toetatakse näiteks Santex OÜ Räpina Vabaajakeskuse ruumide rekonstrueerimist ja sisustamist, Värska Vara OÜ söögisaali renoveerimist restoraniks, Pääväkeste Pruulikoda OÜ müügi- ja esindustegevuse inventari soetust, Aig MTÜ hoone köögiploki rekonstrueerimist, Ostrova Mari OÜ marjasaaduste töötlemise ruumi inventari ja seadmete soetamist, külmkambri ehitust jt.

Fotod: PVL 2017 I voo hindamiskomisjoni liikmed 11.04.2017 külastamas projektitaotlejaid Orava Kultuur MTÜd ja Aig MTÜd.

Koostöö ja ühistegevuse arendamise meetmesse esitatud kaks projekti said mõlemad toetuse: kliimamuutuse ja säästva arengu teemaliste uute loodusõppeprogrammide väljatöötamine, koos loodusõppepäevade, -laagrite ja koolituste korraldamisega ning projekt „MissoFest“, mille raames korraldatakse erinevaid üritusi ja viiakse läbi koolitusi piirkonna organisatsioonidele.

Heakskiidetud projektide nimekirja leiata [siit](#).

Soovime kõigile edu projektide elluviimisel!

KOLLASED RAAMID TUTVUSTAVAD PIIRKONDA

LEADER koostööprojekti „Elu kahe maailma piiril II“ raames korraldavad projektipartnerid oma piirkonna turundustegevusi kohalikus meedias. Aastal 2017 valmis kaks Piiriveere piirkonda tutvustavat lugu, mis avaldati kohalikes ajalehtedes. Viimast neist, ajalehes LõunaLeht 21.09.17 ilmunud artiklit „Mis peitub National Geographic'u kollaste akende taga?“, saab lugeda [siin](#). Käesolevalt on koostamisel lood Räpina, Obinita ja Podmotsa piirkonna sädeinimestest, mis prognoositult ilmuvad veebruari- või märtsikuises LõunaLehes. Rohkem infot projekti kohta saab [siin](#).

Fotod: vaade Räpina kollasest raamist Sillapää lossile ja pargile (foto autor Andrus Karpson), Podmotsa külla püstitatud kollane raam (foto MTÜ Setomaa Turism).

ÜLEVAADE UUE PERIOODI PROJEKTIDE ELLUVIIMISEST

Uue perioodi Piiriveere Liideri kolmes taotlusvoorus heakskiidetud 71 projektitaotlusest on nüüdseks lõplikult ellu viidud 32 projekti. Pärast septembrikuise infolehe ilmumist on projektitoetuse kätte saanud järgmised taotlejad:

- EELK Räpina Miikaeli Kogudus, ehitades pastoraadihoone varikatusega trepi;
- Hobbiton OÜ, ehitades tootmishalli;
- Misso Tehnikaspordi Klubi MTÜ, soetades helitehnika komplekti ja pop-up telgi;
- Nopri Mahlad OÜ, soetades jäätotmise tehnoloogia;
- Orava Kultuur MTÜ, rekonstrueerides Orava laululava WC, isteala pinkide ja tantsupõranda;
- Orava Spordiklubi MTÜ, soetades võrkpalli pallingu- ja söödakahuri;
- Ostrova Mari OÜ, rekonstrueerides majandushoone;
- Piusa SA, rajades mänguväljaku;
- Ruusa Rahvakultuur MTÜ, soetades lauatenniselaua ja jumpingu batuudid;
- Räpina Vallavalitsus, renoveerides Räpina tuletõrje väljaku piirdeaia, ühendades Räpina loomemaja ja Räpina mõisa peahoone valguskaabliga;
- Semora OÜ, ehitades paadisilla;
- Solidaster OÜ, soetades mööbli restaureerimiseks uued masinad ja seadmed;
- Toomemäe OÜ, paigaldades Toomemäe talu kodurestorani ventilatsioonisüsteemi ja terrassi seinad;
- Vahtsõnõ OÜ, soetades metsavoehaagise soetamine koos palgitõstukiga küttepuid tootmiseks;
- Värskla Kala- ja Jahimeeste Selts, rekonstrueerides seltsi abihoone.

Kokku on oma projektitaotluses kavandatud tegevused ellu viinud 35 taotlejat, nendest 3 lõplik väljamaksetaotlus on PRIA menetluses.

Ellu viidud projektidega on võimalik tutvuda [siin](#).

OLULISEMAD SÜNDMUSED

01. veebr kl 16.00 [PVL üldkoosolek ja arenguseminar](#), Räpina loomemaja

Jälgi kõiki sündmusi meie kodulehe kalendrist [siin!](#)

Kui sa ei soovi enam uudiskirja saada siis klikka alloleval lingil

<http://piiriveere.ee/et/uudiskirja-kinnitamine?token=E1dgZN7gJe&email=piiriveere@piiriveere.ee>